

Försäkringsvillkor

Traditionell försäkring för PA03

Försäkringsvillkor 591

Gäller avtal tecknade från och med 1 januari 2011
Folksam Tjänstepension AB

Folksam

Innehåll

Traditionell försäkring PA03	3
Allmänt	3
Försäkringsgivare.....	3
Försäkringsavtalet.....	3
Försäkringens ikraftträdande.....	3
Premiebetalning	3
Pensionsålder	4
Traditionell försäkring	4
Garanterat försäkringsbelopp.....	4
Pensionskapital	4
Fördelning av överskott.....	4
Ålderspension	5
Ändring av avtalet.....	6
Utbetalning	6
Anmälan om dödsfall	7
Tidpunkt för utbetalning samt räntebestämmelser	7
Information	7
Force majeure.....	7
Behandling av personuppgifter	7
Skaderegistrering	7
Kan Folksam ändra försäkringsvillkoren?	7
Pensionsnämnd	8
Om du inte är nöjd	9
Begreppsförklaringar	10

Kontakt med Folksam

Kundservice eller vid inträffad skada: 0771-950 950

Hemsida: folksam.se

Traditionell försäkring PA03

Allmänt

Traditionell försäkring PA03 är en premiebestämd tjänstepension som grundar sig på kollektivavtal.

Försäkringsgivare

Försäkringsgivare är tjänstepensionsföretaget Folksam Tjänstepension AB med organisationsnummer 559337-6741, nedan kallat Folksam.

Folksam är ett aktiebolag som drivs enligt ömsesidiga principer vilket innebär att allt överskott från traditionell försäkring över tiden går tillbaka till försäkringstagarna, de försäkrade eller andra ersättningsberättigade.

Huvudkontorets adress är Folksam, 106 60 Stockholm.

För mer information om Folksam, gå in på folksam.se eller kontakta närmaste Folksamkontor.

Försäkringsavtalet

För Traditionell försäkring för PA03 gäller vid var tid gällande överenskommelser om Pensionsavtal för arbetstagare hos staten med flera (PA03) mellan Arbetsgivarverket och arbetstagarorganisationerna på det statliga avtalsområdet (OFR/S, P och O, SACO-S och SEKO). För denna försäkring gäller nämnda överenskommelser i tillämpliga delar, dessa försäkringsvillkor, vid var tid gällande Aktuella regler och avgifter samt Folksams försäkringstekniska riktlinjer. Vidare gäller vad som anges i försäkringsavtalslagen och svensk lag i övrigt. Dessa villkor gäller även för eventuell extra premie som erläggs till försäkringen enligt överenskommelse mellan avtalsparterna, enligt överenskommelse mellan arbetsgivare och lokal facklig organisation eller enligt överenskommelse mellan arbetsgivare och anställd.

Försäkrad är den anställda på vars liv försäkringen gäller, det vill säga den person vars ålder eller dödsfall är bestämmande för hur och när försäkringsersättning ska utbetalas.

Försäkringstagare är den försäkrades arbetsgivare. Om den försäkrade byter anställning till arbetsgivare som omfattas av avtalsområdet blir den nya arbetsgivaren automatiskt ny försäkringstagare. I fråga om rätten till försäkringsförmån anses varje försäkrad som försäkringstagare. Om den försäkrade lämnat någon uppgift som är ofullständig eller oriktig gäller detsamma som om den försäkrade varit försäkringstagare.

Försäkringen får inte pantsättas, belånas, återköpas eller överlåtas och inte heller ändras på så sätt att den upphör att vara pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen. Överlåtelse får endast ske vid byte av anställning till ny arbetsgivare inom PA03.

Försäkringens ikraftträdande

Försäkringen träder i kraft när Folksam mottagit uppgift om den försäkrades val och mottagit den första premien för försäkringen från Statens tjänstepensionsverk (SPV).

Premiebetalning

Premien betalas av arbetsgivaren och överförs till Folksam av SPV.

Vid den försäkrades arbetsförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall, kan rätt till premiefrielse gälla. Folksam är inte försäkringsgivare för premiefrielseförsäkringen.

Pensionsålder

Ålderspension utbetalas i sin grundform till den försäkrade från och med den månad den försäkrade uppnår 65 års ålder och så länge den försäkrade lever. Den försäkrade har rätt att ändra försäkringen, se *Ändring av avtalet*. 60 års eller 61 års pensionsålder kan enligt PA03 gälla för vissa grupper.

Traditionell försäkring

Vid traditionell försäkring är det Folksam som bestämmer hur premierna ska placeras. Placeringen sker med fördelning i olika tillgångsslag beroende på den försäkrades ålder, se Aktuella regler och avgifter. Den försäkrade får ett garanterat försäkringsbelopp som gäller från den tidpunkt då ålderspensionen ska börja utbetalas.

Garanterat försäkringsbelopp

Det garanterade försäkringsbeloppet byggs upp genom arbetsgivarens inbetalning av premier. Varje inbetald premie ökar det garanterade försäkringsbeloppet. Summan av de förväntade utbetalningarna ska minst motsvara de inbetalda premierna. Om avtalet fullföljs fram till den ordinarie pensionsåldern utbetalas minst det garanterade försäkringsbeloppet.

Hänsyn tas till aktuella antaganden om skatter, kostnader och framtida livslängd oberoende av kön.

Vid god värdeutveckling på försäkringen sker successiv tilldelning av överskott som höjer det garanterade försäkringsbeloppet, se *Tilldelning av överskott innan utbetalning påbörjas*. Tilldelningen börjar det år den försäkrade fyller 55 år.

Vid ändring av avtalet omräknas det garanterade försäkringsbeloppet med hjälp av då aktuella antaganden.

Avlider den försäkrade före pensionstidpunkten fastställs inget garanterat försäkringsbelopp, se *Ålderspension med återbetalningsskydd och Ålderspension utan återbetalningsskydd*.

Pensionskapital

Pensionskapitalet är det aktuella värdet på försäkringen.

Värdet beräknas med hänsyn till

- premieinbetalningar
- utbetalningar av garanterat försäkringsbelopp och tilläggsbelopp
- kapitalavkastning
- eventuella tillägg för arvsvinst
- minskning på grund av dödsfall
- avdrag för driftskostnader
- avdrag för avkastningsskatt som Folksam betalar.

Kapitalavkastning tillförs försäkringen i form av ränta. Räntesatsen bestäms utifrån värdeförändringar på de tillgångar i Folksam som hänförs till försäkringskollektivet för denna försäkring.

För försäkring utan återbetalningsskydd tillförs kapital utifrån faktisk dödlighet inom försäkringskollektivet, så kallad arvsvinst. Avdrag för drifts- och skattekostnader utformas på sådant sätt att de sammantaget bedöms täcka de verkliga drifts- och skattekostnaderna. Utjämning över tiden får ske.

Kapitalavkastningen har stor betydelse för utvecklingen av pensionskapitalet. Förändring av kapitalavkastningen kan göra att pensionskapitalet både kan öka och minska under försäkringstiden. Pensionskapitalet är inte garanterat och någon utfästelse om framtida värdetillväxt finns inte.

Fördelning av överskott

Överskott på försäkringen uppstår om utvecklingen av kapitalavkastning, driftskostnader och dödlighet totalt sett blir gynnsammare än vad som antagits vid fastställande av det garanterade försäkringsbeloppet. Överskottet fördelas individuellt på varje försäkring i relation till dess bidrag till överskottets uppkomst.

Överskottsmedel kan i enlighet med Folksams bolagsordning även användas för att täcka förluster i Folksam. Överskottet utgör således del av Folksams riskkapital och är inte garanterat.

En försäkrings andel av överskottet motsvaras av skillnaden mellan försäkringskapitalet och det beräknade värdet av Folksamns garanterade förpliktelser enligt försäkringsavtalet med senast gällande antaganden.

Överskott är inte garanterat, vilket innebär att överskottet kan reduceras för att täcka uppkomna förluster. Överskottet kan dessutom reduceras om Folksamns solvenssituation är sådan att åtagandena gentemot kvarvarande försäkringstagare riskeras (solvensjustering).

Fördelning och tilldelning av överskott ska följa kontributionsprincipen. Detta innebär att fördelning av överskott i möjligaste mån ska baseras på den enskilda försäkringens bidrag till överskottet. Om försäkringsavtalet avslutas i förtid genom flytt ska Folksam säkerställa att flytten varken missgynnar den lämnande försäkringstagaren/ersättningsberättigade eller det kvarvarande försäkringstagarkollektivet.

Tilldelning av överskott innan utbetalning påbörjas

När den försäkrade är 55–64 år tilldelas överskott årsvis. Om 60 procent av pensionskapitalet vid 55 års ålder ger ett högre försäkringsbelopp än vad inbetalda premier gör, höjs det garanterade försäkringsbeloppet till denna högre nivå. Procentandelen ökar årligen så att det garanterade försäkringsbeloppet vid 65 års ålder, eller om utbetalning påbörjas tidigare, beräknas på 80 procent av pensionskapitalet.

Överskott under utbetalningstid

Det garanterade försäkringsbeloppet utbetalas alltid. Vid överskott utbetalas därutöver ett tilläggsbelopp. Tilläggsbeloppet kan både öka och minska beroende av hur pensionskapitalet utvecklar sig. Beräkning av tilläggsbeloppet sker vid varje utbetalningstillfälle.

Ålderspension

Ålderspension utbetalas i sin grundform till den försäkrade från och med den månad den försäkrade uppnår 65 års ålder. Utbetalning pågår livet ut.

Försäkringen gäller med återbetalningsskydd om den försäkrade inte har valt bort detta. Försäkring utan återbetalningsskydd ger en något högre ålderspension än försäkring med återbetalningsskydd. Den försäkrade har rätt att ändra försäkringen, se *Ändring av avtalet*.

Ålderspension med återbetalningsskydd

För ålderspensionen med återbetalningsskydd gäller följande:

Avlider den försäkrade innan ålderspensionen börjat utbetalas, omvandlas pensionskapitalet till ett återbetalningsskydd, som utbetalas till insatt förmånstagare under fem år. Utbetalningarnas storlek beror på pensionskapitalets värdeutveckling och det garanterade pensionsbeloppets storlek.

- Avlider den försäkrade efter det att livsvarig ålderspension börjat utbetalas fortsätter utbetalningarna till insatt förmånstagare upp till 20 år efter det att ålderspensionen började utbetalas. Avlider den försäkrade efter de 20 åren upphör försäkringen och inga utbetalningar görs därefter. I stället för 20 år kan den försäkrade avtala om kortare tid för återbetalningsskyddet.
- Avlider den försäkrade efter det att ålderspension har börjat utbetalas för en begränsad tid, gäller återbetalningsskyddet för samma tid.
- Om försäkringen tecknas som livsvarig ålderspension kombinerad med återbetalningsskydd, bortfaller en del av värdet när den försäkrade avlider. Dessa försäkringar bidrar på så sätt till arvsinsterna.
- Försäkrad/förmånstagare har rätt att ändra försäkringen, se *Ändring av avtalet*.

Förmånstagare

Generellt förordnande

Vid försäkringens tecknande gäller ett generellt förmånstagarförordnande.

Förmånstagare till ålderspensionens återbetalningsskydd är, om inte annat skriftligen anmälts till Folksam, följande:

Vid den försäkrades död i följande ordning:

- Den försäkrades make/registrerade partner/sambo.
- Den försäkrades arvsberättigade barn.
- Finns det flera barn som är förmånstagare fördelas pensionen i lika delar.

Make är förmånstagare även när mål om äktenskapsskillnad pågår. Registrerad partner är förmånstagare även när mål om upplösning av registrerat partnerskap pågår.

Med sambo avses ogift person, som under äktenskapsliknande förhållanden eller under förhållanden som liknar registrerat partnerskap, vid dödsfallet stadigvarande sammanbott med ogift försäkrad förutsatt att de

- har eller har haft eller väntar barn tillsammans eller
- tidigare har varit gifta med varandra eller levt samman i registrerat partnerskap eller i vart fall
- stadigvarande sammanbott sedan minst sex månader.

Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning.

Särskilt förordnande

Den försäkrade kan till Folksam skriftligen anmäla annat förmånstagarförordnande. Sådant förordnande kan endast omfatta

- a. make/registrerad partner/sambo eller tidigare make/registrerad partner/sambo
- b. barn/styvbarn/fosterbarn till den försäkrade eller till någon person under a). Finns det flera barn som är förmånstagare fördelas pensionen i lika delar mellan dem såvida inget annat anges.

Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning.

Om förmånstagaren avlider innan försäkringens värde till fullo utbetalats inträder annan förmånstagare om sådan finns.

Avstående

Förmånstagare kan helt eller delvis avstå från sin förmånstagar rätt. Vid avstående inträder den eller de förmånstagare som skulle fått rätt till pensionsbelopp om den avstående varit avliden.

Alderspension utan återbetalningsskydd

Vid den försäkrades dödsfall upphör försäkringen och inga utbetalningar görs därefter.

Ändring av avtalet

Den försäkrades ändringsmöjligheter

Återbetalningsskydd

Den försäkrade kan före utbetalningstidpunkten välja att lägga till återbetalningsskydd men det fordras att hälsokraven uppfylls vid hälsoprövning för att återbetalningsskyddet ska omfatta även tidigare intjänad ålderspensionsrätt. För försäkrad som inte uppfyller hälsokraven begränsas återbetalningsskyddet till premie som tjänats in från och med månaden efter valet av återbetalningsskydd. Om återbetalningsskyddet läggs till inom tolv månader efter en familjehändelse fordras ingen hälsoprövning. Med familjehändelse avses att den försäkrade gifter sig, blir sambo eller får barn.

Den försäkrade har inför den första utbetalningen rätt att ändra antalet år med återbetalningsskydd till lägst 5 år.

Den försäkrade kan när som helst under försäkringstiden välja att ta bort återbetalningsskyddet.

Utbetalningsålder

Försäkrad med 65 års pensionsålder har rätt att få pensionen utbetald från annan ålder, dock tidigast från 61 års ålder.

Utbetalningstid

Försäkrad med pensionsålder 65 år kan välja att ta ut pensionen under en begränsad tid innan 65 års ålder men inte under kortare tid än som tillåts enligt PA03. Pensionen får inte heller överstiga där angivna pensionsnivåer.

Förmånstagers ändringsmöjligheter

Innan utbetalningen från försäkringen påbörjats har förmånstagare vid den försäkrades död rätt att skjuta upp utbetalningen eller ändra utbetalningstiden, dock inte till kortare tid än fem år. Ändringsanmälan görs till Folksam.

Utbetalning

Utbetalningstermin är normalt månad i efterskott. Om det periodiska beloppet understiger 2 procent av prisbasbeloppet, har Folksam rätt att ändra utbetalningstid och utbetalningstermin.

Är pensionskapitalet lägre än 30 procent av ett prisbasbelopp när utbetalningen ska påbörjas, har Folksam rätt att lösa in försäkringen med ett engångsbelopp.

Anmälan om dödsfall

Anmälan om dödsfall ska snarast göras till Folksam. Dödsfallsintyg och släktutredning från Skatteverket ska bifogas anmälan. Komplettering ska på begäran ske med handlingar och uppgifter i övrigt som är av betydelse för bedömning av rätten till ersättning.

Tidpunkt för utbetalning samt räntebestämmelser

Utbetalning av försäkringsbeloppet ska ske senast en månad efter det att den som gör anspråk på beloppet fullgjort vad som åligger honom/henne. Om det finns anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringsavtalet varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalning dock inte ske förrän en månad förflutit efter det att sådan utredning avslutats.

Utredning ska bedrivas med tillbörlig skyndsamhet. Vid dröjsmål betalar Folksam ränta enligt vad som framgår av Aktuella regler och avgifter.

Information

Folksam utfärdar pensionsbesked till den försäkrade med uppgift om pensionskapitalet samt besvarar frågor om gällande förmånstagarförordnande. Den försäkrades arbetsgivare har rätt att få del av information till den del uppgifterna behövs för att bedöma arbetsgivarens avdragsrätt för pensionskostnader. Folksam kan på begäran lämna annan information rörande försäkringen.

Force majeure

Om en utredning av ett försäkringsfall eller utbetalning av ett försäkringsbelopp blir försenat på grund av force majeure, det vill säga en händelse som ligger utanför Folksams kontroll, kan inte Folksam hållas ansvarigt för förseningen. Detta givet att vi har gjort vad som skäligen kan begäras för att begränsa de skador som kan uppkomma.

Exempel på sådana händelser som kan utgöra force majeure är ändrad lagstiftning, myndighetsåtgärd, krig, krigsliknande händelser, terrorhandling, naturkatastrof, brand, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet. Beträffande strejk, blockad, bojkott och lockout gäller ovanstående även om det är Folksam som är föremål eller vidtar sådan konfliktåtgärd.

Folksam svarar inte heller för skada som orsakats av fel i telefonnät eller annan teknisk utrustning som inte tillhör oss..

Behandling av personuppgifter

Folksam värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hanterar dina uppgifter. När du ingår ett försäkringsavtal med Folksam behandlar vi dina personuppgifter huvudsakligen för att fullgöra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet och för att följa de lagar och regler som gäller för vår verksamhet. Vi behandlar även dina uppgifter när vi har ett berättigat intresse att behandla dina personuppgifter till exempel för att tillhandahålla relevant information och marknadsföring till dig och för att utveckla våra produkter och tjänster. Hur vi behandlar dina personuppgifter beror på vilka produkter du har hos oss. På www.folksam.se/personuppgifter hittar du mer information om hur vi behandlar dina personuppgifter. Där kan du bland annat läsa om vilka personuppgifter vi behandlar, för vilka ändamål vi behandlar personuppgifter, vilka parter vi delar personuppgifter med och hur du utövar dina rättigheter. Du kan även kontakta vår kundservice på 0771-950 950.

Skaderegistrering

Folksam använder sig också av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning och används endast i samband med skadereglering. Det innebär att Folksam får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annan försäkringsgivare. Ändamålet med GSR är att tillhandahålla ett underlag till bland annat försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag för att identifiera oklara försäkringsfall. Därigenom kan företagen motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter. Uppgifterna kan även användas i avidentifierad form för statistiska ändamål.

Personuppgiftsansvarig för GSR är Skadeanmälningsregister (GSR) AB, Box 24171, 104 51 Stockholm. Se www.gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

Kan Folksam ändra försäkringsvillkoren?

Villkoren för denna försäkring grundar sig på vid var tid gällande kollektivavtal om PA03. Villkoren får anpassas till framtida ändringar av PA03 samt till sådan framtida ändring av till-

lämpning av PA03 som beslutas av kollektivavtalsparterna eller av Pensionsnämnden eller annat behörigt organ som utsetts av kollektivavtalsparterna.

Under försäkringstiden kan Folksam även göra ändring i försäkringsvillkoren om detta är nödvändigt med hänsyn till ändrad lagstiftning, myndighets föreskrift eller ändrad rättstillämpning. Folksam kan göras ändring av annan anledning, om ändringen generellt sett inte kan anses innebära en betydande nackdel för försäkringstagaren, dig eller dina förmånstagare.

Ändring av villkoren träder i kraft vid den nya premieperiod som inträder närmast efter ändringen eller vid den tidpunkt som kollektivavtalsparterna bestämmer.

Ändring av villkor ska vara godkända av Pensionsnämnden.

Pensionsnämnd

Kollektivavtalsparterna har inrättat en pensionsnämnd som i vissa fall, på begäran av SPV eller Folksam ska tolka villkoren i PA03. Pensionsnämndens kanslifunktion sköts av SPV och dess ledamöter utses av kollektivavtalsparterna.

Om du inte är nöjd

Vänd dig först till Folksam

Om du har frågor om behandlingen av ditt ärende, ta i första hand kontakt med ärendets handläggare, som kan ge dig förklaringar och kompletterande upplysningar.

Om du skulle vilja gå vidare med ditt ärende, har du rätt att få det omprövat hos Folksam eller överprövat enligt nedan.

Genom konsumentvägledaren i din kommun eller genom Konsumenternas försäkringsbyrå kan du få vägledning i frågor som rör försäkring och sparande enligt nedan.

Din rätt till överprövning av ditt ärende

Om du inte är nöjd med Folksams beslut eller handläggning kan du begära att få ditt ärende prövat hos Kundombudsmannen Folksam. Om det därefter föreligger tvist kan du begära överprövning i allmän domstol.

Om ditt ärende gäller tolkning av PA03 prövas din fråga i första hand i nämnd, se nedan.

Kundombudsmannen Folksam

Kundombudsmannen Folksam är en fristående och opartisk instans som kostnadsfritt prövar de flesta försäkrings-, sparande och skadeärenden. Anmälan måste göras inom ett år från det att Folksam lämnat slutligt besked.

Adress: 106 60 Stockholm

Telefon: 020-65 52 53

E-post: kundombudsmannen@folksam.se

folksam.se/kundservice/kundombudsmannen

Nämnder

Kollektivavtalsparterna har träffat överenskommelser om en särskild nämnd – Pensionsnämnden – som svarar för tolkningen av PA03. SPV eller Folksam kan begära att villkoren i PA03 ska tolkas av nämnden. Begäran om tolkning av villkoren ska lämnas till SPV, som ansvarar för nämnden.

Allmän domstol

Tvist med Folksam kan prövas av tingsrätten. Om du har rättsskyddsförsäkring kan du få ersättning därifrån för en del av kostnaderna. Du måste i så fall kontakta advokat eller annat lämpligt ombud, som kan godkännas av Nämnden för Rättsskyddsfrågor (FNR).

Konsumentvägledning

-Konsumenternas försäkringsbyrå

Konsumenternas försäkringsbyrå ger kostnadsfri vägledning i frågor som rör försäkring, men prövar inte enskilda tvister.

Adress: Box 242 15, 104 51 Stockholm

Telefon: 0200-22 58 00

konsumenternas.se

-Kommunal konsumentvägledning

Kommunal konsumentvägledning finns i många kommuner och ger kostnadsfri hjälp i försäkringsärenden.

Begreppsförklaringar

Arvsvinst

Försäkringen tillförs ett överskott som uppstår genom att personer i försäkringskollektivet avlider.

Förmånstagare

Person som har rätt att få utbetalning från försäkringen.

Försäkrad

Försäkrad är den på vars liv försäkringen gäller.

Försäkringsgivare

Försäkringsföretag eller tjänstepensionsföretag som fysisk eller juridisk person har tecknat försäkring med. För försäkring i dessa villkor är tjänstepensionsföretaget Folksam Tjänstepension försäkringsgivare.

Försäkringshandlingar

Försäkringsbesked

Innehåller upplysningar om vem som är försäkringstagare, försäkrad och förmånstagare, om försäkringstid, premiebetalningstid och omfattningen av försäkringen.

Försäkringsvillkor

Beskriver de ersättningsmoment som kan ingå i försäkringen. De ersättningsmoment som ingår redovisas i försäkringsbeskedet.

Aktuella regler och avgifter

Är en del av försäkringsvillkoren och beskriver vid varje tidpunkt gällande regler och avgifter.

Försäkringstagare

Den som ingått försäkringsavtal med Folksam och som äger försäkringen. Det är arbetsgivaren som är försäkringstagare. Om den försäkrade byter anställning till arbetsgivare som omfattas av PA03 blir den nya arbetsgivaren automatiskt ny försäkringstagare.

Försäkringstid

Den tid den försäkrade omfattas av försäkringen.

Prisbasbelopp

Prisbasbeloppet fastställs av regeringen varje år och används som underlag vid olika beräkningar.